

1. Názov aktivity

Bylinky okolo nás – výroba bylinkových čajových zmesí (vzdelávací workshop vedený žiakmi)

2. Cieľ aktivity

Cieľom aktivity je rozvíjať podnikavosť a mäkké zručnosti žiakov prostredníctvom ich zapojenia do prípravy a realizácie vzdelávacieho workshopu pre mladších účastníkov alebo verejnosť.

Žiaci preberajú aktívnu rolu prezentujúcich, facilitátorov a organizátorov jednotlivých častí workshopu. Učia sa pracovať s obsahom, vysvetľovať informácie zrozumiteľným spôsobom, organizovať priebeh aktivity a reagovať na otázky účastníkov.

Aktivita prepája poznávanie bylín s praktickou tvorbou produktu – vlastnej čajovej zmesi. Žiaci tak prechádzajú procesom od získavania informácií, cez ich spracovanie až po odovzdanie výsledku účastníkom.

Dôležitým cieľom je aj rozvoj schopnosti prispôbiť obsah cieľovej skupine, komunikovať primerane veku účastníkov a vytvárať bezpečné a podnetné prostredie pre učenie.

3. Typ aktivity

- vzdelávací workshop
- projektové učenie
- rovesnícke učenie (žiaci ako facilitátori)

4. Metodický prístup

Aktivita vychádza z princípov projektového učenia, v ktorom žiaci prechádzajú celým procesom od prípravy až po realizáciu a reflexiu.

Proces prebieha v krokoch:

pozorovanie → porozumenie → príprava → realizácia → zdieľanie → reflexia

Žiaci si najskôr osvojujú poznatky o bylinkách, následne ich spracúvajú do prezentácie a aktivít a napokon ich odovzdávajú účastníkom formou workshopu.

Dospelý vystupuje v úlohe facilitátora – pomáha s prípravou, usmerňuje priebeh, no ponecháva žiakom priestor na samostatnú realizáciu.

5. Príprava aktivity

Príprava aktivity predstavuje kľúčovú fázu celého procesu učenia. Nejde len o organizačné zabezpečenie workshopu, ale o systematický rozvoj zručností žiakov, ktorí sa pripravujú na aktívnu rolu organizátorov, prezentujúcich a facilitátorov.

Cieľom prípravnej fázy je pripraviť žiakov tak, aby boli schopní samostatne viesť workshop, odovzdávať obsah zrozumiteľným spôsobom a reagovať na situácie, ktoré vznikajú počas realizácie.

5.1 Rozdelenie rolí medzi žiakov

Pre zabezpečenie plynulého priebehu je vhodné rozdeliť žiakov do tímov podľa jednotlivých častí workshopu.

Prezentačný tím pripravuje obsahovú časť a vedie úvodnú prezentáciu.

Ukážkový tím pripravuje bylinky, materiály a vedie zážitkové stanovište.

Čajový tím zabezpečuje ochutnávku a vysvetľuje účinky jednotlivých čajov.

Organizačný tím pripravuje balenie, krabičky a zabezpečuje estetickú stránku výstupov.

Takéto rozdelenie umožňuje zapojiť všetkých žiakov a zároveň rozvíja rôzne typy zručností. Žiaci si zároveň uvedomujú svoju zodpovednosť za konkrétnu časť aktivity.

5.2 Príprava obsahu

Žiaci pripravujú obsah workshopu na základe vlastného skúmania a spoločnej diskusie.

Zameriavajú sa na základné informácie o bylinkách – čo sú byliny, kde rastú, aké druhy poznáme a ako sa využívajú v každodennom živote. Súčasťou prípravy je aj výber konkrétnych bylín a ich účinkov.

Žiaci zároveň pripravujú postup tvorby čajových zmesí a navrhujú organizáciu jednotlivých častí workshopu.

Dôležité je, aby bol obsah spracovaný jednoduchým a zrozumiteľným jazykom. Žiaci sa učia vyberať podstatné informácie a prispôbovať ich cieľovej skupine.

5.3 Príprava priestoru

Priestor je vhodné rozdeliť na viacero funkčných častí, ktoré podporujú plynulý priebeh workshopu.

Súčasťou je prezentačný priestor, kde prebieha úvodná časť, stanovište s bylinkami určené na zážitkové poznávanie, pracovná zóna na tvorbu čajových zmesí a priestor na ochutnávku.

Takéto rozdelenie umožňuje účastníkom prirodzene sa presúvať medzi aktivitami a zároveň uľahčuje organizáciu celého priebehu.

5.4 Príprava materiálu

Na realizáciu workshopu je potrebné zabezpečiť všetky potrebné suroviny a pomôcky.

Ide najmä o sušené bylinky rôznych druhov, vrecúška alebo obaly na čaj, krabičky na balenie, poháriky na ochutnávku čajov a doplnkové materiály, ako napríklad ovocie.

Materiál by mal byť pripravený vopred v dostatočnom množstve a prehľadne usporiadaný tak, aby s ním žiaci aj účastníci vedeli jednoducho pracovať.

5.5 Príprava žiakov na realizáciu workshopu

Kvalita realizácie workshopu je priamo závislá od úrovne prípravy žiakov. Príprava nie je zameraná len na osvojenie si obsahu, ale najmä na rozvoj schopnosti tento obsah odovzdať, viesť aktivitu a reagovať na reálne situácie.

Žiaci prechádzajú prípravou v niekoľkých navzájom prepojených rovinách.

5.5.1 Obsahová príprava

Žiaci si osvojujú základné poznatky o bylinkách, ich vlastnostiach a možnostiach využitia. Dôraz sa kladie na porozumenie, nie na memorovanie.

Sú vedení k tomu, aby dokázali informácie vysvetliť vlastnými slovami, prepájať ich s praktickým využitím (napr. čaje, zdravie, každodenný život) a prispôbiť ich veku účastníkov.

5.5.2 Prezentačná príprava

Žiaci si vopred skúšajú prezentáciu. Učia sa pracovať s hlasom, tempom reči a očným kontaktom.

Dôležitou súčasťou je aj schopnosť reagovať na otázky účastníkov. Odporúča sa realizovať skúšobnú prezentáciu s následnou spätnou väzbou, ktorá pomáha zlepšiť zrozumiteľnosť a istotu prejavu.

5.5.3 Praktická príprava

Žiaci si dopredu vyskúšajú celý proces výroby čajových zmesí. Testujú jednotlivé kroky, identifikujú možné problémy a nastavujú jednoduchý a zrozumiteľný postup.

Táto fáza zvyšuje ich istotu a umožňuje im lepšie viesť účastníkov počas workshopu.

5.5.4 Rozdelenie rolí a scenár aktivity

Každý žiak má jasne definovanú rolu a zodpovednosť.

Súčasťou prípravy je aj vytvorenie jednoduchého scenára alebo časovej osi, ktorá pomáha žiakom orientovať sa v priebehu workshopu. Žiaci vedia, kedy vstupujú do aktivity a aké úlohy majú plniť.

5.5.5 Rozvoj facilitačných zručností

Žiaci sa učia pracovať s účastníkmi a sprevádzať ich procesom učenia.

Osvojujú si schopnosť vysvetľovať postup krok za krokom, pomáhať bez toho, aby robili úlohy za účastníkov, a reagovať na neistotu alebo chyby.

Tento prvok výrazne podporuje ich komunikačné a sociálne zručnosti.

5.5.6 Podpora facilitátora

Dospelý (učiteľ alebo lektor) vystupuje ako facilitátor prípravy.

Jeho úlohou je usmerňovať proces, pomáhať s organizáciou a obsahom a vytvárať podporné prostredie. Samotnú realizáciu workshopu však ponecháva na žiakov, čím podporuje ich samostatnosť a zodpovednosť.

6. Priebeh aktivity

6.1 Úvodná prezentácia

Workshop začína prezentáciou vedenou žiakmi.

Vysvetľujú:

- čo sú byliny,
- kde rastú,
- aké druhy poznáme,
- na čo sa používajú.

Prezentácia je interaktívna a podporuje otázky účastníkov.

6.2 Zážitkové stanovište – bylinky

Účastníci pracujú priamo s bylinkami – pozorujú ich, ovoniavajú a spoznávajú ich vlastnosti. Žiaci ich sprevádzajú a vysvetľujú ich využitie. Účastníci si vytvárajú vlastnú čajovú zmes.

6.3 Balenie produktu

Účastníci balia čajové zmesi do krabičiek a upravujú ich finálnu podobu. Táto časť rozvíja kreativitu a vnímanie hodnoty produktu.

6.4 Ochutnávka čajov

Žiaci predstavujú jednotlivé čaje, ich účinky a spôsob prípravy. Účastníci ich ochutnávajú.

6.5 Doplnková stanica – zdravé návyky

Súčasťou je ochutnávka ovocia a diskusia o zdravom životnom štýle.

6.6 Záver a reflexia

Účastníci aj žiaci reflektujú priebeh aktivity, zdieľajú skúsenosti a pomenúvajú, čo sa naučili.

Deti spoločne rozprávajú o tom:

- čo sa im najviac podarilo,
- čo považovali za náročné,
- čo nové sa naučili o bylinkách,
- ako sa im spolupracovalo v skupine.

7. Mäkké zručnosti, ktoré žiaci rozvíjali

Žiaci rozvíjali najmä komunikačné zručnosti, tímovú spoluprácu, empatiu a schopnosť prispôbiť sa účastníkom.

Zároveň si precvičili zodpovednosť za priebeh aktivity a rozvíjali kreativitu pri tvorbe a prezentácii produktu.

8. Vplyv workshopu na podnikavosť žiakov

Žiaci prešli celým procesom tvorby produktu – od nápadu až po jeho finálnu prezentáciu. Učili sa premýšľať o hodnote produktu, o tom, pre koho je určený a ako ho prezentovať. Počas reflexie hodnotili priebeh aktivity a identifikovali možnosti zlepšenia. Získali skúsenosť s organizáciou aktivity, komunikáciou a spoluprácou, čo sú kľúčové prvky podnikavosti.

9. Organizačné a realizačné parametre

9.1 Cieľová skupina

Mladší žiaci základných škôl alebo verejnosť.

9.2 Počet zapojených žiakov

Minimálne 6–8.

9.3 Počet účastníkov

Odporúčané 10–20.

9.4 Dĺžka aktivity

90 – 120 minút.

9.5 Časová náročnosť prípravy

Príprava žiakov a facilitátora zahŕňa niekoľko hodín prípravy obsahu, nácviku a organizácie.